

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 1.

V Ljubljani, v petek 2. januarja 1885.

Letnik XIII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“

edini slovenski konservativni dnevnik,

nastopil je z današnjim dnevom XIII. leto svojega izhajanja. Ker je mnogim č. g. naročnikom sedaj naročnina pri kraji, prosimo jih uljudno, naj jo izvolijo o pravem času ponoviti, da se jim bo zamogel list tudi zanaprej redno pošiljati. Ob enem naj pa, kakor do sedaj, tako tudi na dalje blagovoljno po ustrajnem razširjanju list podpirajo.

„Slovenec“ velja za Ljubljano ne da bi se na dom pošiljal:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejeman velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravišтво „Slovenca“.

Kontrola pri hranilnicah in bankah.

Ko je naš deželni zbor letos pretresal postavu, po kateri naj bi imel deželni odbor nekako nadzorstvo ali kontrolo pri Ljubljanski hranilnici, zagnali so bili naši nasprotniki strašanski vriš, češ, da deželni zastop nima nobene pravice se vtikati v društvene zadeve in govoriti o porabi društvenega premoženja. In še te dni trosila se je po mestu govorica, da se hoče hranilnično društvo nad narodno stranko, ki je glasovala za omenjeno postavu, nekako znositi s tem, da narodnim zavodom letos ne bode dovolilo nobene podpore, kakoršno so dobivali od njega druga leta. Tak sklep bi bil zlasti sedaj, ko je dežela vsled propada eskomptne banke silno zbegana, jako velika napaka, ker bi ljudje iz tega sklepali, da je hranilnično društvo res le strankarska naprava, ktera od dežele pač rada prejema, pa ji nič ne daje. Ravno te dni pa, ko se je pretresalo vprašanje, naj li naša hranilnica pomaga eskomptni banki ali ne, pokazalo

se je, da je pri hranilničnem vodstvu še modrih mož, katerim je v resnici mar za blagor kranjske hranilnice, ki vestno pazijo, na sebi v oskrbovanje izročeno premoženje, in se skrbno varujejo, da bi z napačnim ravnanjem tega našemu ljudstvu tolikanj priljubljenega zavoda ne spravili ob dosedanje zaupanje. Zato smo prepričani, da hranilnično društvo ne bode naredilo prej omenjene napake, ampak da bode z letos pridobljenim dobičkom nepristransko obdarovalo vse raznotere zavode, katerih se je bilo spomnilo lani, in jim morebiti še ktere nove pridejalo.

G. Svetec je v deželnem zboru obširno in jasno dokazoval, da svojega nasveta ni stavil iz strankarskih namenov in hranilničnemu društvu na kvar, ampak da bode zaupanje našega ljudstva do tega denarnega zavoda še rastlo, ako bode videlo, da je društvo pod nadzorništvom dežele, in se ljudem ni bati, da bi se z njihovim premoženjem slabo gospodarilo. Ugovarjalo se je tedaj, da take nove kontrole ni treba, ker ima že vlada svojo nadzorovalno pravico, toda ravno dogodki novejšega časa, ko je Dunajska eskomptna banka po goljufijah svojega ravnatelja prišla ob dva milijona goldinarjev, ko je na Českem silen polom stresel zemljiščno-kreditno društvo, ko je bilo pri nas Zenariju mogoče kranjsko eskomptno banko okraati in ogoljufati za več kakor 100.000 goldinarjev, in ko so tudi pri raznih drugih bankah raznotere goljufije prišle na dan, pokazalo se je, da dosedanje vladino nadzorstvo ne zadostuje, ampak da je treba poojstriti kontrolo pri bankah gledé denarjev in vrednostnih papirjev, ki jih jim ljudje izročujejo. Neki telegram z Dunaja 28. t. m. res tudi poroča, da v ministerstvu že delajo potrebne priprave za to, in tudi pri nas še taki krogi, ki so se prej hudovali nad kontrolo, ktero je g. Svetec v deželnem zboru zahteval pri kranjski hranilnici, sedaj pripoznavajo, da je treba pri bankah in denarnih zavodih, kateri imajo opraviti s ptujim blagom in premoženjem, ojestrejšega nadzorstva in zdatnejše kontrole, kakoršna je bila do sedaj. Morda bodo ti ljudje sedaj prevideli, da g. Svetčev predlog ni bil odveč, da ni bil stavljen iz nagajivosti do hranilničnega društva, ampak edino le iz dobrohotnega namena, da bi bilo hranilnici izročeno premoženje

našega ljudstva bolj varno in brezskrbno. Morda bo ta predlog tudi pri slavni vladi, ki mu prej ni bila posebno nagnjena, sedaj našel več milosti in vspeha.

Z ojestrejo kontrolo samo pa ne bo še vse opravljeno. treba je drugačne notranje osnove naših bank in denarnih zavodov. Po dosedanji postavi so upravni svetovaleci ali odborniki pravi oskrbniki in voditelji bank; ta upravni odbor ima pravico z bankinim premoženjem gospodariti, banko preiskovati, knjige pregledovati, denarje prešteti itd., da se prepriča, je li vse v redu in pošteno. Ako pa upravni svet to svojo dolžnost zanemarija, ako le površno kontrolira in preiskuje ter goljufij ne zapazi, mu postava ne naklada nobene odgovornosti. Upravni odborniki denarnih zavodov, piše „Triester Tagblatt“, so toraj najsrečnejši in najbolj zavida vredni ljudje. Ako se banki dobro godi, jim denar delničarjev donaja lepe nagrade, ako ji gré slabo, zgubé le denar delničarjev. Ako propade in pride v konkurs, zgubé le delničarji svoj denar, ako jo kdo okraje, odnese zopet le denar delničarjev. Upravni odborniki imajo toraj zmerom dobiček, zguba zadeva edino le delničarje. Ako ima reč žalosten konec, se vstreli kak vodja ali uradnik; nikdar pa se ni še slišalo, da bi se bil vstrelil kak upravni odbornik. K večjemu, da delničarji pri kakem obnem zboru nekoliko zaropotajo in upravnemu svetu izrekó nezaupnico, ako je slabo gospodaril. Delničarji zgubé svoj denar, ravno tako oni, ki so v banki kaj zastavili ali naložili, vodje in kasirji zgubé življenje, upravni odborniki pa še ob svojo dobro voljo ne pridejo. To je korenina vsemu hudemu. Pri naših bankah se mogočnost ne vjema z odgovornostjo. Upravni svet ima vso moč, pa nima nobene odgovornosti. Delničarji mu zaupajo gospodarstvo, hranitev in nadzorstvo svojega premoženja. Ako se pa to premoženje pod njegovim varstvom zapravi, ako se vpričo njega kraje, imajo delničarji pravico upravnemu svetu dati — nezaupnico. Ako bi bili upravni odborniki po postavi zavezani, na tak način zapravljeni denar delničarjev povrniti, ako bi morali za sebi izročeni denar dobri stati, bi se pač nikdar ne mogle goditi take reči, kakoršne so sedaj prišle na dan.

LISTEK.

„Dvanajsterim večerom“ dodatek.

(Konec.)

Razodenite že enkrat, vi brezverci, jasno svoje proti-krščanske namene, ktere znate tako previdno zakrivati; da, vrzite že z obličja krinko, ki pri prostemu brani zreti vam v obličje; pokažite očitno, kaj mislite in nameravate, in potem pojdite in vprašajte slovenskega kmeta, to zaslombo naše prihodnosti, vprašajte ga, ali hoče za vami in z vami, in prepričali se bote, da slovenski narod ne misli in ne čuti z vami, ker hoče ostati zvesti sin katoliške Cerkve. Toraj tisto bahanje nekega liberalnega časnika: „Ves narod je za nami“ ni bilo drugega, kakor vedeča in navestna laž. Ne, ne za vami, vi liberalci, narod slovenski je in hoče ostati katoliški. Ta volja narodova morala bi biti vsakemu sveta, posebno pa v naših časih, ko se tako zelo povdarja narodovo pravo in svoboda vesti.

Pred vsemi drugimi pa bi imeli to vedeti pes-

niki in pisatelji slovenski, ki prevzamejo častno nalogo slovenski narod podučevati in blažiti. Vedeti bi morali, da narod ta izneveriti krščanstvu in odtrgati ga od katoliške Cerkve, je toliko, kakor odtrgati ga siloma od preteklosti, in posaditi ga na nova tuja tla. Znano je pa, da se po naravnem zakonu prihodnost razvija le iz preteklosti, zatoraj je vsako silno odtrganje sedanjosti od preteklosti protinaravno in zdravemu razvoju naroda pogubno. In res, odtrgati narod od preteklosti njegove, je zamoriti v njem stare tradicije in zbrisati iz njega spomin na nekdanje stare čase. Ne tajimo sicer, da so ti časi za narod naš polni trpljenja in britkosti, a vendar so slavni, in ko bi tudi ne bili, vendar so naši, kakoršnikoli so. Zadnjič mora narod, ki se izneveri svojim tradicijam, svoji zgodovini, zgubiti ljubezen do domovine. Zakaj namreč ljubimo domovino, ako ne posebno in pred vsem zaradi tega, ker je zemlja naših očetov, ker krije v sebi njihova trupla, spomin njihovih krepostnih činov? Da, zgodovino našo, našo slavo, naš narod pokoplje oni, ki mu vzame krščanstvo.

Kdor hoče toraj ta narod naravno odgojevati z besedo ali s pismom, mora se ž njim postaviti na njegovo stališče, na krščansko stališče. Zajemati mora iz preteklosti slovenskega naroda, in ker je ta krščanska, mora tudi on zvest ostati krščanski preteklosti in njenim tradicijam, zvest onim principom, po katerih se je nekdanja zastarela Evropa in človeštvo prerodilo. Še več. Pisatelj kot pravi umetnik, mora v preteklosti stoječ in iz nje govoreč, narodu duševno oko tudi v prihodnost obracati; ker je pa narod svojo prihodnost položil v naročje katoliške Cerkve in se hoče le na podlagi krščanstva dvigniti k viši dovršenosti in napredku, zato mora tudi pisatelj takemu narodu svoje vzore kazati v oni luči, ktero je krščanstvo človeštvu prižgalo, od krščanske vere navdihnjen mora tudi svojim umotvorom vdihniti poveljavnega duha krščanskega, ki prešinja vse človeške razmere. Zatoraj pa pravi slovenski umetnik je le tisti, ki Slovencem upodoblja krščansko čeznaravno lepoto. Ako pa že tega noče, smemo zahtevati, naj vsaj ničesa ne izraža, kar je krščanstvu nasprotno, naj ne taji resnic, brez

V tem smislu bo treba toraj postaviti prenameriti; upravni odborniki morajo biti vsaj odgovorni za denar, ki ga kak tat ali goljuf odnese iz blagajnice, katero so oni imeli v svojem oskrbovanju. Potem lahko živijo in denarja lakomni ljudje gotovo ne bodo več tolikanj hrepeneli po takih upravnih službah, katerih so dozdaj tako hlepno iskali in se pri njih mastili, dostikrat na veliko škodo delničarjev.

Eskomptna banka Ljubljanska.

Naj zdaj še dostavimo, kar se je še zvedelo o eskomptni banki Ljubljanski. Upravni svet je 27. t. m. sklenil napovedati konkurs; toda že drugi dan je ta sklep zopet ovrget in sklenil prositi upnike, da bi mu dovolili moratorij ter čakali na svoje denarje do konca l. 1885. Razposlali so do vsih pismo, v katerem jih prosijo, da naj v treh dneh odgovorijo, so li s tem zadovoljni ali ne. Kolikor se pa čuje, mnogo vložiteljev ne mara banke čakati, ker bi bil tak moratorij veliko bolj njim na korist, ki so banko molzli, kakor pa njim, ki so svoje pošteno zaslužene denarje v njej nalagali. Toraj skoraj drugače ne kaže, kakor da bo banka napovedala konkurs. Pri vsakem konkurzu pa ima državno pravdnitvo preiskovati, je bil li zadolžen ali ne. V tem slučaju bi prišel upravni odbor v preiskavo, in ko bi se pokazalo kako zadolženje njegovo, bi vložniki imeli vzrok, od upravnega odbora tirjati povrnitev denarja, ki je prešel po njihovem zadolženju. Res se po mestu govori, da hočejo nekateri pravniki, ki imajo v banki naložene denarje, sodnijsko prijeti upravni svet in od njega zahtevati povračilo, ako bi banka tudi ne napovedala konkurza. Zmešnjava je toraj čedalje večja, Bog daj, da bi se le ugodno razvzljala, in da bi nedolžni ne trpeli za grehe, ki so jih delali drugi.

Liberalci.

Dobro je, da se ozremo od časa do časa na naše nasprotnike, liberalce, naj so že te ali one narodnosti, ter opazujemo njih vedenje in taktiko. Prepričamo se, da so si povsod dosledni ter podobni kakor novčič novčiču. Povsod se poslužujejo enakih pripomočkov in zvijač. Najprvo napadajo z besedo, spisi in dejanjem to, kar je konservativcu svetega in dragega, kajti ne znajo spoštovati pravic, bodisi verskih, bodisi narodnih. Če se jim pa po robu postaviš, bodisi z besedo, bodisi v časopisih zaobrnilo bodo stvar ter hoteli dokazati, da si ti kaljivec miru, ne pa oni; da trdijo oni pravo, ne pa ti, če tudi se poteguješ le za svoje pravice, za to, kar ti je dragega in svetega — za vero in narodnost.

Ozrimo se nekoliko po svetu. Na Pruskem, v kraljestvu svobode in strahu božjega, divja proti katoličanom že več let tako zvani „kulturni boj“. Če pa vzameš v roko kakov liberalni list, kaj čitaš? Na vse grlo vpijejo po svojih časopisih: „kulturnega boja ni več; narod katoliški ga več ne čuti!“ Razume se, da tega niti sami sebi ne verjamejo. Dobro namreč znajo, da sodnija še dandanes obsodi vsakega katoliškega duhovna, ki brez dovoljenja opravlja daritev sv. maše, ali pa deli druge zakramente, recimo, spoveduje, previduje s poslednjo po-

potnico za smrt bolnega itd. Dobro tudi vedó, da je nad sto in sto fará brez dušnega pastirja, in da ljudstvo od dne do dne huje čuti posledke. V pričetku slaboglasne dóbe so kričali: Saj so prenapeti duhovniki sami vzrok vsega; sami so kalivci miru. Naj bi se bili podvrgli tako zvanim majevem postavam, — in vse bi bilo ostalo pri starem. Tekom časa je ta pesem zgubila svojo mikavnost. Zategadel so si izumili drugo: „Saj ni več kulturnega boja; čemu toraj hujskati ljudstvo po časopisih?“ Zakaj tako govorjenje? Zato, da preslepé katoličane in jih umiré, da bi ložeje ostalo vedno pri starem; svet pa hočejo preslepiti, češ, saj so katoličani sami krivi; kaj jim treba biti toliko trmastim; naj pa odjenjajo. In vendar se boré katoliki le za svoje pravice. Takovi so pruski liberalci.

Jednako se godi tudi v Belgiji. Liberalno, prostozidarsko ministerstvo z liberalno zbornico je leta in leta z nogami teptalo pravice katoličanov. Osnovale brezversko šolsko postavo in brezverske šole in še dokaj družih brezverskih postav. Zatirani katoliki se zdramijo in pri volitvah zmagajo. Liberalno ministerstvo je bilo prisiljeno odstopiti. Liberalci nikakor niso pričakovali takove zmage katolikov. Jako razsrdi to liberalce; še bolj pa, ko prične večina po svoje popravljati krivice, koje je po postavah vzročila katolikom liberalna vlada. Le nekoliko prestroji liberalne šolske postav. Velik krik nastane po liberalnih časnikih in raznih zborih. Slednjič našuntajo ničvredno druhal k upor. Po časopisih pa trobijo svojo staro pesem: „Vse te izgrede so provzročili klerikalci s svojimi novotarijami, ker hočejo vse obstoječe postav prevrniti, učilnice pa prestrojiti v staroveške. — Kako nedolžna, dà, liberalna je bila ona preostroja šolskih postav, znano je vsem čitateljem novin. — Toraj tudi tu jednaka pesem liberalcev.

Ozrimo se še na jedno deželo, ki je našim liberalcem vzor svobode, toraj menda tudi pravice — na Francosko. V tej nekdanj blaženi in cvetoči deželi vladajo že več let liberalci — prostozidarji — ter tlačijo in preganjajo cerkev. Omeniti hočemo le jednega slučaja iz najnovejše dóbe. Prefekt in mestni svet v Parizu zaukaže, tebi nič, meni nič, naj se poruši zakristija pri cerkvi „sv. Nikoja des Champs“, in to brez vsacega odškodovanja. Razume se, da cerkveno predstojništvo s takim ropnim ukazom nikakor ni bilo zadovoljno, ter vložil pritožbo pri mestnem svetovalstvu. Preden je mestno svetovalstvo odgovorilo na pritožbo, poslužilo se je mestno predstojništvo divje sile. Vsled tega nastane nemir. Ničvredna druhal se zbere in oskruni hišo božjo na nezaslišan način. Proti zločincem je postopala sodnija le na videz in prav mehko. Po časopisih pa liberalci trobijo med svet, češ, saj je župnik zakrivil vse izgrede. Se vé da menda s tem, ker se ni hotel tjevidan podvreči roparskemu ukazu mestnega prefekta in zastopništva.

Oglejmo si še naše svobodnjake. Tudi tem niso ni verske, ni narodne pravice svete. Še nam po ušesih doni vpitje liberalnih časopisov, kterege so zagnali proti konservativni stranki zaradi nedolžne šolske novele, ki le nekoliko olajšuje in zboljšuje liberalno šolsko postavo. Po tem vpitji bi bil človek moral soditi, da je v nevarnosti vsa kultura, veda

in naobraženost. Koliko vpitja je bilo po liberalnih časopisih vsake baže proti rajnemu Linškemu škofu, ki se je predrznil opomniti liberalnega učitelja njegove dolžnosti in ga pokarati zaradi protiverskega poduka. Jednako godejo ti tudi gledé narodnih pravic. Na Českem — tako tožijo — je Nemštvo v nevarnosti. In vendar so v istini liberalni Nemci, ki hočejo čez večino česko gospodovati ter povsod nemški jezik vsiljujejo. Če se potegujejo štajarski in koroški Slovenci za narodne šole in protestujejo proti učiteljem, ne večim jezika učencev, zopet so le-ti nemirneži in kalivci miru.

Jednako lice imajo tudi naši domači liberalci — brezverci. Naj se le predrzne kakov list, držeč se načel zdrave morale in zapovedi katoliške cerkve, opozoriti ali pa kritikovati kakov pohujšljiv spis v kakem leposlovnem listu — naj sestavek ali povest hvali in poveličuje tudi take strasti in čine, koje so celó paganski modrijani obsojevali, ki je prišel istinito iz mrtvega srea in pisan za mrtva, t. j. nenravna in brezverna, oj, koliki hrup! Le treba čitati platnice, in vidi se, da so si liberalci v načelih povsod jednaki. Vzemimo drugi slučaj. Kakemu društvu, ki ima pa tudi take člane, kojim cerkvene zapovedi še niso deseta briga, pride na um, prirediti veselico, recimo ples, o času, ko je po cerkvenih zapovedih ples prepovedan. Gorjé onemu, ki bi se predrznil to grajati, dregnili je v liberalno gnjezdo. Vse gode. Lejte jih kalivce, ki se vtikajo v vse!

Dalo bi se navesti še dokaj družih slučajev, a ti nam že dovolj svedočijo, da so si brezverci povsod jednaki. —f—.

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. januarja.

Notranje dežele.

Šest tisoč duhovnov iz cele Avstrije podpisalo je peticijo za *uravnano kongruo*, in jo bodo po novem letu izročili državnemu zboru. Škofje dotične peticije sicer niso podpisali, pač pa se strinjajo z njeno vsebino popolnoma. Povsod se giblje za duhovščino preimenoitno vprašanje o uravnavi kongruo, le v naši domovini je o tem vse tiho, kakor v grobu. To je skoraj znamenje, da se za o uravnavanje naša duhovščina ne zanima ravno preveč, da ako se ne motimo, se ga še skoraj boji in menda tudi po pravici, kajti ako bode država za duhovnike skrbela, se jim zna naposled tako goditi, kakor na Pruskem. Po uravnavi kongruo se bo tu pa tam kakemu duhovniku zboljšalo gmotno stanje njegovo, večina bo pa vendar-le iz dežja pod kap prišla.

Ni še davno, ko je po raznih listih oglasila se novica, da se na *Koroškem* pričenjajo priprave, ki na vpeljavo kulturnega boja v Avstriji kažejo. Pisalo se je z veliko nevoljo in iz tega stališča popolnoma opravičeno, da se odslej na dalje v Celovško ali Krško semenišče ne bode več bogoslovcev sprejemalo, kakor le po trideset. Danes smemo za trdovati, da tista novica ni bila resnična, ampak poročevalci razuih časnikov niso reči prav razumeli. V Celovškem semenišči bode tudi zanaprej še 76 bogoslovcev prostor imelo, če se oglasijo, kakor je bilo to do sedaj običajno. „Vaterland“ vé povedati, da minister nauka je škofijstvom le naročil, naj naznanijo o pravem času število sprejetih bogoslovcev, da se bode potrebna plača iz verne matice o pravem času nakazati zamogla.

kterih kršćanstvo ostati ne more. Resnice pa, brez kterih kršćanstvo, kot pozitivna vera, pade, so pred vsem te-le: da je Bog, oseben, nadsveten, zatoraj tudi resnica le ena; da je bistven razloček med dobrim in slabim; da ima človek v sebi duhovno dušo, zatoraj tudi prosto voljo. Kdor te naravne resnice v svojih spisih kakorkoli taji ali dvoumno o njih govori, je sovražnik kršćanstva, sovražnik in izdajalec slovenskega naroda. To naj bi pretehtal vsak, ki se čuti poklicanega slovenskemu narodu pisariti.

Sicer pa, prelubi Mirko, me prav veseli, kar si mi zadnjič pisal, da si že omislil si raznih modroslovskih del in da ti bode odslej prva skrb filozofično se izobraziti, kar je, kakor sam priznaš, vsakemu omikanemu neobhodno potrebno, ako se noče dati drugim slepo za nos voditi. Morebiti da imaš še katero vprašanje, še kak dvom; toda upam, da se bodem o teh in družih rečeh s teboj še pogovarjal, ko se z Dunaja povrneš, ako se mi ne bo zdelo morda primerniše že pred zopet ti pisati. Zdrav ostani. Tvoj

Dr. Anton Mahnič.

Božičnica v Marijanišči.

30. decembra 1884.

Znamenit je bil dan 29. decembra 1884 za Vincencijevo družbo v Ljubljani, in ta dan bode z zlatimi črkami zapisan ostal v hišni kroniki zavoda: „Marijanišče“ — „Collegium Marianum“, ki bode leta in leta, še poznim rodovom glasno in pristréno govoril o lepi slavnosti onega dneva v tem zavodu; s pristréno zadovoljnostjo se bodemo pa tudi pri tej slovesnosti pričujoči gledalci spominjali prekrasnega večera, ki ga je svojim prijateljem — dobrotnikom napravila Vincencijeva družba v svoji veliki dvorani.

Mnogokrat potrka, podpore potrebna in vredna družba sv. Vincencija, z milimi prošnjami na dobrotljiva srea; danes zopet je potrkala, a vse drugače, ko navadno. Danes ni potrkala s prošnjo: „Prosim ponižno kakega milodara!“ — ampak danes je ona potrkala z besedami svetega Pavla: „Beatius est dare, quam accipere“: („Veliko boljše je, dajati, kakor jemati“); danes je ona delila svojim preblagim dobrotnikom. Napravila jim je namreč božičnico, in sicer božično igro z naslovom: „Pro-

pir med dvanajsterimi meseci“ — („Der Monate Wettstreit“); o kateri igri hočem obširneje spregovoriti v naslednjem.

Blagonosna Vincencijeva družba pa ne šteje le v Ljubljani blagih dobrotnikov, ampak tudi daleč okoli po naši domovini; ne šteje tudi njih samo toliko, kolikor jih je pri tej slavnosti pričujočih bilo, ampak mnogo mnogo še drugih, ki vsled premajhnega prostora itak niso mogli za zdaj povabljeni biti k prvi predstavi; in vsim tem dobrotnikom v pojasnilo, slavnostnemu odboru pa v popolno zasluženost čast in hvalo naj mi bode dovoljeno, da v kratkem obrisu v „Slovenici“ naslikam to božičnico, kolikor in kakor sem si jo ohranil v spominu svojem. Pred stopnicami v veži Marijanišča bili so razpostavljeni dečki tega zavoda, ki so lepo pozdravljali dohajóče p. n. goste; dvorana bila je razsvetljena z lampijoni, kterih eden nam je kazal avstrijskega orla.

Prostorna dvorana je bila popolnoma napolnjena današnji večer. Med visokimi p. n. gosti blagovolili so počastiti slovesnost premilostljivi gospod knežškof s svojim prihodom; potem p. n. deželni pred-

Dalje v prilogi.

V torek, 30. preteklega meseca prišel je „Slovenec“ telegram, katerega menda naši bralci niso prezrli. Telegram nam naznanja, da se je prijatelj (!) *Bismark* tudi na Avstrijo ozrl ter hoče v Trstu napraviti društvo za prekmorsko trgovino. Na nas je vest naredila vtis, da ko bi se to vresničilo, je most iz Berolina do Adrije gotov. Zdaj gospoduje v Trstu laška „irredenta“ in potem bi gospodovala od druge strani nemška „irredenta“, slovanstvo v sredi bilo bi združeno in zadušeno. Mar li smo slovanstvo? Oj ne, naj se nikdo ne moti: nikdo ne dá preslepiti, strta in zadušena vredi bila bi Avstrija! Že l. 1866 bila je združena Prusija z Italijo za vničenje Avstrije in zdaj naj si roke v Trstu podate! Res bolj na legem in na tistem ne dala bi se Avstrija zadaviti! Upamo pa in trdno se zanašamo, da avstrijska vlada tega ne bode nikdar dovolila. Da se trgovstvu, ali če hočete, tudi Trstu pomaga, je prav. Naj se toraj Lloyd podrži, ali naj se, če treba, tudi novo trgovinsko društvo napravi, le Berolinsko ne, le laško ne, ampak podvznetno domoljubno avstrijsko.

Narodna stranka v *hrvaškem deželnem zboru* povabila je člane zmerne opozicije (Strossmayerjevo stranko), da naj volijo dva moža v regnikolarno deputacijo. Starčevićancev narodnjaki niso hoteli pozivati, ker so prepričani, da bi bilo vse bob ob steno, kajti prijatelji obeh Starčevićev ne priznajo pogodbe med Hrvati in Madjari za veljavno. Regnikolarna deputacija se bode sestavila na podlagi dotičnega kraljevega povabila, da se bodo morda z njeno pomočjo poravnale razlike med Madjari in Hrvati, ktere se spodbikajo ob ustavno pogodbo. Če se pa v resnici bodo, je drugo vprašanje, če tudi je nekoliko upanja za to, ker v regnikolarni deputaciji ni Starčevićancev, kateri že a priori vsako pogodbo zmetujejo, kar nimajo prav. Ravno današnji čas je tak, da se s pogodbami najlaglje in najuspešneje gospodari in bi taista i Hrvatom ne škodovala, ako bi se po pametnem potu določilo, kaj da se v bodočnosti na podlagi ustavne nagodbe ne sme več trpeti v državnem življenju. Poglavitni namen regnikolarni deputaciji je pa ta, da se ravno za bodočnost zabranijo samovoljnosti, ki ustavno nagodbo v obraz bijejo, od strani madjarskih uradnikov. Poleg te naloge ima pa hrvaški deželni zbor še drugo in ta je, da določi ali naj se prepoved, zadevajoča izključene Starčevićance raztegne tudi na zasedanje deželnega zbora po novem letu ali ne; kajti število sej, za ktere so bili Starčevićanci izobčeni, ni še poteklo. Slična je bila podoba lanske leto in tedaj se je Starčevićanec vdeležitev dovolila.

Vnanje države.

Pisali smo v minulem letu, da se *Bismark* misli na potovanje podati, in sicer v južno Evropo, kamor misli pot preko Pariza nastopiti. Poročali smo tudi, kako se ga Francozje veselijo! *Bismark* se potovanji še ni odpovedal, pač pa njegovo glasilo „Nordd. Allg. Ztg.“ pravi, da je misel potovanja preko Pariza izmišljena časnikarska raca, da *Bismarku* ni nikdar niti na misel prišlo, Francozje dražiti hoditi. Sicer se pa *Bismark* za svojo osobo Francozov prav nič ne boji in ste si sedanji vladi jako prijazni, kakor tudi oba zastopnika popolnoma zaupanje svojih vlad vživa. Vse prav in lepo! Če sta *Bismark* in *Ferry* prijatelja in če se francoskemu poslancu v Berolinu dvoruje in nasprotno nemškemu poslancu v Parizu oken ne pobijejo, se iz tega še vendar ne more sklepati, da bi Francozje tudi lavorike okoli čela vili, ako bi jih *Bismark* v Parizu obiskal.

Bohumski rudokopi nabrali so med sabo za *Bismarka* nekaj denarja, s katerim naj bi plačal tretjega ravnatelja v uradu za zunanjo politiko. *Bismark* je denar sprejel in se je delavcem

zahvalil, rekoč, da če prav se denar ne bo za ta namen porabili zamogel, ga vendar veseli zaupanje, katero delavci vanj stavijo, zanašajoč se trdno na zboljšanje delavskega stanu po potu postavbe, katero je *Bismark* nastopil v zvezi s cesarjem Viljemom.

Francozi zgubljene *Alzacije* ne morejo nikakor pozabiti. Ob vsaki priliki spominjajo se svojih rojakov in jih navdušujejo, da ne smejo *Alzacije* pozabiti, ter ne poprej mirovati, dokler si je zopet ne priborijo. Politika francoske vlade pa je zdaj popolnoma naselbinska. Minister *Ferry* je z *Bismarkom* prijatelj, toda to prijateljstvo nima korenin v francoskem narodu in se ne bo vzdržalo. Javno mnenje na Francoskem je proti *Bismarku* in proti Nemcem danes po trinajstih letih še vedno tako, kakor je bilo tedaj, ko so Nemci Pariz oblegali.

Španska dežela postala je zopet tisto žalostno pozorišče, ki pozornost vseh na-se vleče. Ni krvava vojska in ne moreča kuga, ki ondi razsaja in človeško življenje pokončuje, ne, temveč grozen in silovit potres, kakoršen je razrušil *Pompeji* in *Herkulanum*, je preplašen človeški rod na pirenejskem polotoku iz varnega zavetja na plano tiral, da ga ne podsuje podirajoče se zidove. Mesta in vasi leté na kupe, kakor bi bil sodnji dan, hiše božje se podirajo, da si ljudje že več notri ne upajo. Več nego tisoč ljudi našlo je naglo smrt v kamenitih grobljah, ki so se kar čez noč napravile iz krasnih in ponosnih stavb. Vsakdo še vé, koliko strahu in groze povzročil je pred nekaj leti silen potres v *Zagrebu*, kjer je bila toliko požodovana stolna cerkev. Kako nam je tedaj segel do srca obupni krik naših bratov, katerih se pa vendar ni toliko pokončalo, kakor je do sedaj že na Španskem našlo zgodnjo smrt. Kolik strah je bil v novejšem času na laškem otoku *Ischija*, kjer se je tudi v temni noči zemlja tresti jela in so se hiše podirale, da je bilo groza. In kakor vse kaže, hudih dni za Špansko deželo še ni konec. Telegrami vedno še prinašajo dan na dan žalostne poročila groznih podrtij.

Angležem je bilo že sto in stokrat žal, da se niso ob pravem času zadosti brigali za *Angro Peken* v Afriki in druge otoke okoli Avstralije, kjer so jim Nemci v zelnik všli in jim bodo škodo delali. Ta od celega sveta priznani pregrešek skušajo s tem prikriti, da jim bodo nemške naselbine ondi v trgovinskem oziru na dobro. Čem več nemških trgovcev se bode ondi naselilo, pravijo, tem več se bo lahko angleška trgovina razprostirala. Če le ne bo ravno narobe?

Vsaka reč ima svoj čas in tudi zvezda *Angleške* jela se je pomikati proti zapadu. Nečemo ravno trditi, da se Velika Britanija bliža razpadu, o tega ne; pač pa nam bo vsak rad priznal, da je njena slava že prekoračila svoj vrhunec. Kaj je bila *Angleška* do sedaj na morji, nam pač ni potreba popisavati in je zadosti rečeno, ako pravimo, da je že več desetletij semkaj veljala za izključljivega gospodarja vsega prekmorskega sveta. In glejte, kakor bi bil trenil, se je svet presukal. Nemci in Francozi jeli so *Angležem* v škodo zahajati ravno ondi, kjer so le-ti mislili, da jim nihče ne more do živga. In kolikor dalje se pomika čas, tem večja je skrb, tem silneje pritiska mora na zavest sebičnih *Angležev*, ki se s posebnim ponosom imenujejo gospodarje čez 300 milijonov duš. Posebno rapidno pa gre z *Angleško* in njenim vplivom navzdol, od kar je *Gladstone* državne vaje v roke vzel. Kjer se podstopijo, povsod jim spodleti. Toda kaj še to, to bi se že še dalo prenašati, ko bi le Nemci ne bili pričeli vsiljevati se jim v prekmorske naselbine in jim ondi v trgovini konkurenco delati; Nemci imajo poleg sreče in poguma tudi še sočutje ondašnjih narodov na svoji strani. Tudi temu so edino le *Angleži* vzrok s svojo sebičnostjo. Namesto da bi bili za razvoj in napredek narodnega gospodarstva po naselbinah skr-

beli, gledali so sebični kramarji le na to, kako bi pridobljene naselbinske pokrajine do dobrega izmolzli. To jim je naklonilo neznosno sovraštvo urojencev na glavo. V južni Afriki ga ni človeka, ki bi ga ondašnji domačini huje sovražili mimo *Angležev*. Nespravedljivi so jim *Bojerci* tudi v južni Afriki živeč. Le-ti, ker si ne morejo ognja masčevanja nad njimi pogasiti, jeli so se od njihove bližine seliti na vse kraje široke Afrike, le da bodo *Angleže* spred oči zgubili. In kdo hoče biti porok, da si bodo znali ohraniti *Kapsko deželo* v južni Afriki? Kakor ondi delnice dandanes stojé, je čisto lahko mogoče, da se bodo danes ali jutri sprijeli z Nemci za one pokrajine in tedaj bi bil joč čez joč za *Angleže*, kajti z Nemci v zvezi dvignili bi se tudi vsi *Bojerci*, *Culukafri* in drugi zatirani Afrikaneci proti svojemu zatiralcu. Sueški prekop že tako za *Angleže* nima več veljave, kakor za kako drugo državo. Ako se pa Francoska in Laška ondi vgnjezdite in pred se za stražo vsaka po nekaj velikih kazematnic poslavite, potem je kaj lahko mogoče, da bi *Angležem* tudi ondi predla, kedar bi hoteli prav hitro v izhodnjo Indijo, pa bi krajšo pot zaprto našli, ob Kapu bi jih pa Nemci strašili. Kje bi bilo tedaj gospodstvo sveta?

V *Tonkinu* je vse tiho postalo. Menda se oboji na delo pripravljajo; Francozi, ker čakajo pomoči, *Kitajci* se pa zbirajo. V glavnem mestu „nebeškega kraljestva“ (*Kitajskega*) v *Peking*u so pogodbo, katero so *Kitajci* s Francozi v *Tsien-Tsinu* sklenili, popolnoma zavrgli in vse po vojski vpije. Francozom mora že smodnik dišati, kajti nestrpno zahtevajo iz domače dežele pomoči, ktera jim bo še le konec januarja došla. Mesec dni pozneje, konec februarja mislijo se pa „zares“ sprijeti. *Admiral Courbet*, ki si je do sedaj že marsikako lavoriko priboril v kitajskem vodovju, zbolel je kar nenadoma silno nevarno in zahteva, da ga pokličejo domu, kjer se mu bo mogoče zdraviti, kakor to Evropejec ugaja. Tako se Francozom godi v Aziji. V Afriki so se pa v neke spletke zapletli z mednarodno družbo, ki bo ob *Kongu* novo neodvisno državo ustanovila, o kateri smo že večkrat omenili. Tako so se bili neki razkačili, da so si z orožjem v roki nasproti planili in to na zemlji, ki je pod francoskim pokroviteljstvom, o kateri pa mednarodna družba trdi, da je njena lastnina. Povod je bil prepir med zamorci in *Holandčani*, katerega je francoske ladije poveljnik, ktera ondi za varstvo stoji, z vojaško močjo rešiti mislil. Pustil je ondi podčastnika in nekaj mož, ktere ga so pa neki silno prezirali in so mu v obraz zabavljali. Na to so se poslužili orožja.

Tako smo začeli novo leto tudi v tem (političnem) predalu. Naj nas imajo č. naročniki in bralci izgovorjene, če jim čez leto znabiti to in uno ni bilo po všečnosti. Politika je sploh čudna stvar, ki nima le devet glav, kakor tista žival po grškem basnoslovju, ampak nešteto. Dalje je politika najbolj suhoparna in dolgočasna reč nekterim, da je zelo malokrat čitajo, drugim pa zopet imenitna in važna, da dotično vselej najprej čitajo. Po tem takem je pa tudi očitno, kako težavno je za časnikarja vsem vstreči. Zato prosimo v tej stroki potrpljenja in priznanja naših čitateljev. Prizadevali si bomo tudi z naprej nekako srednjo pot hoditi. Naznanaovali bomo vestno in zvesto politične prigodke domače in inostranske, ogibali pa se malenkostnih vesti, ker gotovo nas in naše čitatelje malo briga, kaj so pri dvornem obedu v Belemgradu pili ali jedli, koliko dreves je *Gladstone* lastnoročno v svojem vrtu posekal, kolikokrat je *Bismark* kihnil med svojim go-

sednik, visokorodni baron *Andrej Winkler* s svojo p. n. gospo soprogo baronovko, v sredi katerih dveh visokih p. n. gostov so vzvišeni gospod knezo-škof svoj prosvor imeli; p. n. odlična gospoda *Ljubljanska* ter mnogo gospodov duhovnikov.

Ko so premisliljivi gospod knezo-škof o 5. uri vstopili v dvorano, se je knalo potem pričela predstava, ktero naj blagovoljno nekoliko opisati smem. — Zagrinjalo se vzdigne; našim očem se odpre razgled v starinsko dvorano; na steni visite dve podobici; ena je podoba *Mateja božje*, druga po gosp. *Franketu* naslikana in zavdu podarjena podoba pokojnega prvega vodje in ustanovitelja *Marijanišča*, preblagega gospoda dr. *Janeza Gogale*; ob obeh straneh v kotičku stoji pa po eno božično drevo, ki je vsako dobro obdarovan z različnimi jestvinami in drobižem, kakor je to v navadi — v pravo otročje veselje.

V sredi nje stoji mlad deček, šolarček v tem zavodu; ta v lepi slovenski besedi pové žalostno britkost, da „so mu oče umrli in so mu tudi mater zakopali“; toda, nadaljuje, „da ni mu vendar prehudó žalovati, ker božični prazniki, božično drevesce, darovi in premii, premnogi dobrotniki mu

govorijo preglasno, da tudi zdaj, siroti mu, bije za njega namestovalno očetovo in materno srce.“

Tako nekako je govoril mladi sirota; govoril je gladko, lepo in milo, da bi 'ga — vsaj jaz, in gotovo z menoj sleherni — dolgo skoraj ne mogel poslušati. V resnici, prekrasen, mil prizor!

Po končanem tem prizoru pade zagrinjalo in prečast. gospod prošt dr. *Anton Jarc* spregovoré nekoliko prelepih besedi.

Počastili so v izbrani besedi visoke goste, milostljivega gospoda knezo-škofa; visokorodnega gosp. deželnega predsednika s preblago gospo soprogo baronovko, in vse odlično občinstvo, ki se je v pravi podobi milih dobrotnikov v toliko lepem številu tukaj zbralo. Omenili so v daljnem govoru o pomenu zavodovem ter rekli, da sedaj vživa dobroto tega zavoda 98 dečkov, med katerimi nekteri vse — brezplačno; spomnili so se bili ustanovitelja tega zavoda, blagorodnega pokojnika, imenovanega gosp. knezo-škofa *Ljubljanskega*, prečastitega gosp. dr. *Janeza Gogale*; sosebno hvalno so omenili neutrudljivo in neumorno delavnega blagorodnega gospoda *Miroslava pl. Laschana*, ki v resnici vse vse hvale in časti zasluži; potem so se preblagim dobrotnikom

kaj prisrčno zahvalili v imenu odbora in v imenu ubogih sirot; osobito prečastnim p. n. gospóm in gospicam one preblage družbe, ktera ne malo podpira ta zavod; med tem so omenili še žive potrebe lastne hišne kapelice, kateri je položil temelj nedavno umrli magistratni svetovalec *Ljudevit Perona*. Prav lepo so izrekli zaupanje, da se bo tudi to delo gotovo dokončalo s pomočjo božjo in blagih dobrotnikov, da bodo v svojem poslu sloveče šolske sestre laglje opravljale s svojimi šolarčki svete verske pobožnosti, ktere vodi in opravlja tukajšnji samostan prečastitih oo. frančiškanov. Nato se obrnejo do dečkov ter jim v slovenski besedi razložijo pomen „božičnega drevesca“ in daril na njem in v okrožji; živo jih opominjajo k hvaležnosti do milih dobrotnikov, pa k bogoljubnemu življenju, naj po vzgledu Jezusovem rastejo v starosti in modrosti in v ljubeznjivosti pri Bogu in pri ljudeh. In slednjič z gorko prošnjo, da naj bi vsi dobrotniki še dalje ostali dobrotniki, končajo visoki gospodovj govor.

Zdaj se prične igra. „Prepir med dvanajsterimi meseci“. (Zložila nemški gospica *Sidonija Purschke* na *Dunaji*, vglasbil učitelj g. *Jurij Schweninger*). V prvo zapojó dečki, po gg. *P. Angeliku* in *R.*

vorom itd., se bolj se bomo ogibali nerodovitnega časnikarskega ugibanja. Le zvesti poročevalci hočemo biti, prihodnje prigodke naj si pa potem vsak sam sestavlja, če ga veseli, ali pa naj blagovoljno počaka, da jih pozneje „Slovenec“ naznani. Bog!

Izvirni dopisi.

Iz Bohinjske Bistrice, 29. dec. (Blagoslovljenje nove cerkve.) Vesel dan za našo faro bil je dan 7. decembra ali druga adventna nedelja, ko smo obhajali blagoslovljenje naše nove farne cerkve in velikega altarja. Že poprejšnji dan je pokanje možnarjev, prelepo in premilo pritrkavanje zvonov, vsa z zastavami okinčana cerkev glasno klicala faranom, da so spolnjene njih presrčne želje, da bodo smeli skoraj pristopiti k službi v prelepo cerkev, katero so s tolikim trudom in stroški sozidali. Kdo bi tudi zameril faranom, da so res tako težko pričakovali blagoslovljenja nove cerkve, ker stara iz dilj za silo napravljena cerkev bolj kaki baraki kakor hiši božji podobna, je bila res žalostna, le za silo se je zamogla služba božja opravljati. Marsikteri tujec, ko je prišel v to cerkev, pomiloval je duhovna pastirja, pomiloval pa tudi ljudstvo.

Naj tukaj tudi omenim, da silno vesel dan za celo faro je bil že tisti dan, ko smo v nedeljo poprej po poludanski službi božji prenesli novo podobo farnega patrona sv. Nikolaja, potem podobe ss. Petra in Pavla, ki stojita na vsaki strani sv. Nikolaja na velikem altarju, v novo cerkev in postavili na altar. Nosili so podobo sv. Nikolaja cerkveni, farni in podružniški ključarji, vsi v najlepšem oblačilu, podoba sama pa tudi je bila okinčana z venci in šopki, ktere so darovale pridne naše bohinjske dekleta. Druge podobe, dva angelja, ki stojita poleg trona sv. Nikolaja in dva prekrasno izdelana in velikanska kerubina, ki kleče molita najsvetejše Rešnje Telo, so pa nosili zali in krepki naši fantje. Res lepo je bilo gledati ta sprevod, ktereja je spremljalo obilno ljudstvo. Med pokanjem možnarjev in lepim zvonjenjem prinesli so vse te podobe in jih postavili na prelepi altar, ktereja je prav umetno izdelal naš rojak g. Matija Ozbič in njegov sin iz Kamnika, o katerem pa hočem prihodnjič kaj več spregovoriti.

Če je bil pa že ta dan tako vesel za nas vse, kako vesel je še le res zamogel biti dan, ko je bila cerkev v službo božjo blagoslovljena, blagoslovljen pa tudi altar, na katerem naj se ima ponavljati nekrvava daritev večnemu trojedinemu Bogu.

Že poprejšnji večer, ko so prišli prečast. gosp. dekan, Jožef Razboršek, zbrali so se naši vrli pevci pod novim pevovodjem, g. Nik. Bernardom, vsi s svečami v rokah pred farovžem in obdajali so jih fantje z lepimi lampioni v različnih barvah. Med tem pa, ko so daleč na okrog donele premile pesmice in pokali možnarji, bila je cerkev bengalično v različnih barvah razsvitljena.

Gosp. dekan so občudovali prelepo petje naših vrlih pevcev, kateri pa tudi dobro napredujejo, ne le v navadnem, ampak posebno še v cerkvenem petju, kar so drugi dan pri slovesni sv. maši tudi res v djanji pokazali. Komaj odbije polnočna ura, že zvonovi naznanjajo faranom, da je prišel tisti presrečni

dan, ko bodo prvokrat zamogli moliti Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu v novi cerkvi.

Niso zastoj klicali zvonovi, ne zastoj pokali možnarji, kajti od ranega jutra do 10. ure nabralo se je bilo toliko ljudstva, ne samo domačih faranov, ampak tudi tujcev, da se je vse trlo okoli cerkve. Ko pa odbije deseta ura, pomika se prelepa procesija duhovnov in vernega ljudstva od župnijske hiše proti novi cerkvi. Duhovni se ostavijo pred cerkvijo pri srednjih vratih in se začne blagoslovljenje. Gosp. dekan, sam vrli pevec, zapoje s premilim glasom prvo antifono, ljudstvo pa tiho in mirno do solz ginjeno gleda to slovesnost in v srečo daje hvalo in zahvalo Bogu. Ne bom tukaj popisoval posameznih ceremonij pri blagoslovljenju nove cerkve, ker predač bi me peljalo, ampak omeniti le hočem, da koj po blagoslovljenju cerkve in altarja, stopili so g. dekan na prižnico, in so sami do solz ginjeni v jedrnatem govoru popisovali zgodovino nove cerkve, posebno nesrečo, ktera se je bila zgodila, ko se je podrl zvonik in tudi velik del cerkve porušil.

Niso se mogli g. dekan solz zdržati, ko so se spominjali tudi svojega nekdanjega sošolca, č. g. kaplana Janeza Jerala, kateri je našel smrt pod razvalinami porušene cerkve, in tudi marsiktera solza se je vtrnila iz oči poslušalcev, posebno, ko so rekli, da g. Janez Jerala, vaš nekdanji duhovni pomočnik, se tudi danes gotovo z vami vred vašega veselja vdeležuje, ker z nebes gleda na svoje nekdanje Bistriške farane.

Dalje opominjajo poslušalce, posebno farane, naj posebno danes zahvalo dajo trojedinemu Bogu, naj se pa tudi hvaležno spominjajo vseh dobrotnikov nove farne cerkve, katerih imajo veliko med duhovnimi pastirji in tudi med vernim kranjskim prebivalstvom, posebno naj se prav živo spominjajo danes in vselej, ne le sami oni, ampak tudi njih otroci in otroci otroci ranjkega knezoškofa Ljubljanskega, Janeza Zlatousto Pogačarja, največjega dobrotnika te cerkve in naj molije zmiraj za njih dušni blagor. (Naj tukaj omenim, da res vsako nedeljo in vsak praznik in pri vsaki očitni službi božji se moli za vse dobrotnike naše farne cerkve sploh, prav posebej pa še za r. knezoškofa Janeza Zlatousto.) Ta navada, mislim, se bo tudi ohranila. Posebno ginljivo je bilo, ko so se g. dekan v imenu vseh faranov zahvalili našemu čast. g. župniku, Janezu Mesarju, kateri so res veliko prestali pri zidanju te cerkve, kateri so skozi celih dvajset let darovali vse svoje moči in premoženje le za novo cerkev. Videlo se je pa tudi g. župniku, da ta dan je bil gotovo za njega najsrečnejši, ker bile so spolnjene gotovo tudi njegove presrčne želje, kakor je tudi potem pri obedu med drugimi napitnicami sam rekel, da ves njegov trud in vse trpljenje je danes pozabljeno, ko je videl, da se je prvokrat Jezus Kristus v tej cerkvi daroval nebeškemu očetu.

Po pridigi bilo je darovanje za cerkev, ktereja se je vse pričujoče ljudstvo vdeležilo in tudi prelepa svotica se nabrala. Darovanje je trajalo poldrugo uro.

Svotico darovanja sta tudi pomnožila dva bližnja duhovna, katerih jeden se ni mogel vdeležiti te slovesnosti, pa je čez hrib poslal lepi dar, in to je č. g. Anton Jamnik, župnik v Sorci, drugi pa je č. g. Matija Zarnik, župnik v Srednjevasi v Bohinji,

kteri je že poprej večkrat iz lastnega premoženja marsikteri goldinar dal, danes pa je položil cekin zavrt v desetak. Srčna hvala obema gospodoma! Po darovanju je bila slovesna sv. maša med obilno asistenco, ktero so darovali preč. gosp. dekan sami, med katero so se naši pevci in tudi naš nadučitelj, g. Jakob Mencinger, na novih orgljah pokazali res za mojstre.

Po sv. maši bila je še zahvaljena pesem in blagoslov s Najsvetejšim.

Vsa ta slovesnost blagoslovljenja cerkve in altarja trpela je do polu dveh popoldne.

Naj tudi pri tej priložnosti omenim, da vso to slovesnost je močno povzdigovala prostovoljna požarna bramba, ktera se je letos pod vodstvom sedanjega vodja požarne brambe, g. inženirja Leopolda Bökeljna ml., in gosp. župana Janeza Mencingerja, vstanovila.

Iz Štajarskega, 1. januarja. (Statistični pregled Lavantinske duhovščine.) Najnovejši imenik Lavantinske škofije za leto 1885 se ravnokar razpošilja, zato Vam pri tej priliki kakor vsako leto tudi letos pošljem iz njega kratek posnetek o statističnih razmerah Lavantinske škofije, kolikor bi utegnile Vaše čitatelje zanimati.

Lavantinska škofija, ki od leta 1859 obsega ves slovenski Štajar izvzemši par župnij, ki so še takrat pri Sekovski škofiji ostale in se razun Marije Snežne še niso naši škofiji pridružile, ima 470.597 prebivalcev in 463 duhovnikov, tako, da bi poprek na 1000 duš prišel eden duhovnik, vendar ker je dušdih pastirjev samo 355, pride na enega dušnega pastirja nad 1300 duš.

Službenih mest za dušno pastirstvo je v škofiji 424, toraj je zdaj 69 prostorov izpraznjenih, to pa samo kaplanskih prostorov, zato še o resnem pomanjkanju duhovnikov pri nas ne moremo govoriti.

Imenik duhovnikov po kanonični starosti sestavljen kaže, da je vseh duhovnikov starosta č. g. Jožef Sanein, ki je bil leta 1792 v Primorji rojen l. 1815 posvečen; domačih duhovnikov starosta pa so č. g. Marko Glaser pri sv. Petru, ki so bili rojeni v Rušah l. 1806, posvečeni pa l. 1829. Bog jih ohrani v tej časti še mnoga leta! Zlatomašnikov je 17, h katerim bode se jih letos pridružilo še 6, če Bog vse pri življenju ohrani.

Vrsta odlikovanih duhovnikov v začetku imenika je precej dolga; častnih korarjev je 5, konzistorijalnih svetovalcev 10, in duhovnih svetovalcev 46. Posvetna vlada je odlikovala z višjimi redovi 2, s križci pa 6 duhovnikov; iz Rima ni najti nobenega odlikovanja.

Mladi naraščaj duhovniški je povoljno zastopan, ker se v bogoslovnici nahaja 43 bogoslovcev. Smrt je pokosila v preteklem letu 15 duhovnikov, novoposvečenih pa je bilo samo 8; ko bi dalj časa bil tolik razloček med umrlimi in novoposvečenimi, potem bi pač kmalu tudi pri nas moralo nastati občutljivo pomanjkanje duhovnov. Vendar kakor se kaže, smemo upanje imeti, da se bo ta razlika zboljšala.

Redovnih duhovnikov je v škofiji 45, izmed katerih jih večina pomaga v duševnem pastirstvu; sicer pa imajo redovi večje pomanjkanje duhovnikov nego naša škofija.

Burgarelli-ju izvežbani ter z harmonijem (P. Angelik), glasovirjem (g. učitelj Mayer) in mnogovrstnimi muzikalnimi orodji spremljani, uvodni zbor; potem sledili so o svojem času posamezni zbori po dvanajstih mesecih, kakor se je namreč predstavljal oni prepri, oni ljubosumni prepri med njimi dvanajsterimi.

Naj k boljšemu razumu — nepričujočim dostavim kratek zapopadek té jako lične in zanimive igre. Taki-le je:

Dvanajsteri meseci se prepirajo ter ljubosumno med seboj pravdajo, kateri izmed njih bolj zadovoljuje in razveseljuje človeka. Vsak mesec razkazuje svoje prednosti; vsak hoče prvi biti in trdi, da le on zasluži lavorov venec.

Ti bistrourni in ljubosumni tekmeči pridejo potem k prepričanju, da ne bode miru med njimi, dokler bodo le sami sebi sodniki; zedinijo se toraj, da si hočejo postaviti sodnika, ki bode ta ljubosumni prepri med njimi razsodil in čigar razsodbi se hočejo potem vsi — in vsak radovoljno in potrpežljivo vdati.

A kdo hoče biti sodnik? Med njimi samimi, se vé, da nihče; kdo drugi naj bode; in kdo? Kmalu

se zedinijo in izberó si za sodnika „Božjega angelja“.

To je v kratkem zapopapek tej igri, in ta se je vršila v tem le sporedu:

Ko se je zagrinjalo vzdignilo, ogledamo v že omenjeni dvorani onega sodnika „angelja“, v belo oblečenega, z zlato kronico na glavi in kodrastimi lasci; zraven njega stoji majhna miza in na njej „knjiga časa“, v kateri je vpisano delovanje vsakega meseca, in v kateri naj bi toraj vpisala se tudi razsodba.

Sodnik „angelj“ zdaj vstane s svojega sedeža, ter razodene slavnim p. n. gledalcem in poslušalcem, da ima nalogo, po kateri je sodnik in pri kateri naj razsodi prepri med dvanajsterimi meseci, kateri izmed njih zasluži prvo mesto, ker se oni sami o tem nikakor ne morejo zediniti. „Poklicati hočem“ — pravi nekako — „enega za drugem, da si jih vse ogledam, in potem hočem izreči svojo sodbo.“

Zdaj se „angelj“ sodnik vsede in — mesec za mesecem prihajajo na oder; vsak mesec je vpodobljen po svojem lastnostnem znamenju, ki ga je predstavljal deček iz onega zavoda po značaju.

Prvi se prikaže mesec „januarij“. Čvrst

deček pride, oblečen je v dolgo zimsko suknjo z visokimi čevlji, na glavi ima kučmo v roki pa drži drkalice. Ponosno se vstopi v sredi odra ter v vezani besedi omenja svoje prednosti, ki jih drugi njegovi tovarši nimajo, in kaj krasno je bilo videti, ko mladi deček s povzdignjenim glasom z desnico vdari ob prsi ter zmagonosno zakliče: „Jaz sem tisti močni, ki vtrdim mogočne reke in bistre studence!“ — Po tem pa je nekako zadrkal po odru in — od drkal na stran na svoje mesto, kjer so se lepo v vrsto vstopali posamezni „meseci“.

Zdaj se oglasi pevski zbor in kaj mično in močno prepeva k temu prizoru primerno sestavljeno in vglasbeno pesem. Med pesmijo žvenkljali so kreguljčki, kakoršni se rabijo pri vožnji na sanéh, tako, da bi človek v resnici skoraj menil, da naj se ogiblje prihajajočemu vozniku na sanéh, ko bi ne — videl, da se vdeležuje le večerna božičnica.

Drugi mesec „februarij“ se prikaže po odpeti kitici, svečan pride; ta je predpust; šaljivec, plesalec, razveseljivalec. Ta je oblečen kot harlekin v rudeči, modri in rumeni barvi z enako kapico na glavi.

Ponosno pristopa gibčni deček in zopet sebe

Domače novice.

(Poslednjo številko Slovenca) zasačila nam je c. kr. državna oblast zaradi dopisa z Dolenjskega, označujočega žalostne razmere današnjega časa v šoli. Pri tej priložnosti si ne moremo kaj, da ne bi slavne vlade najponižneje prosili, naj ona izvoli vplivati na c. kr. državno pravdnishstvo, da bitaisto ne oviralo tiskarskega dela s tem, da še le popoldne pošlje stavek razpečatit, staveci lista pa čakajo nanj. V Ljubljani je namreč navada, da se zapečati cel list, kedar taisti zapade paragrafu ne pa samo inkriminiran stavek. List se drugi dan razpečati, zapečati se pa zopet iz novega inkriminiranostavek njegov, ki potem nekaj časa pod pečatom ostane. Drugod, kolikor mi vemo, tega dvojnega dela ni!

(Duhovščina Ljubljanska) poklonila se je v sredo mil. knezu in škofu, da jim je voščila srečno novo leto. Govoril je preč. g. stolni prošt Zupan, se spominjal škofa Gruberja, ki je bil kot tujec prišel v našo deželo, pa pri duhovščini in vernem ljudstvu našel toliko ljubezni in spoštovanja, da je pri svojem odhodu v Solnograd na Ljubelu še jedenkrat blagoslovil deželo kranjsko in se Bogu zahvalil za vse dobro in za obilne tolažbe, ki jih je tukaj našel. Tudi sedanji škof se smeje za trdno nadjati, da jim bota ljudstvo in duhovščina vedno v ljubezni in pokorščini vdana, in naj bi tudi oni po dolgoletnem pastirovanji blagoslovljali našo deželo in Boga zahvalili za vse dobro in za vse tolažbe, ki jih bodo vžili. Knez in škof odgovarjali so jako ljubeznjivo in voščili tudi srečno novo leto ne le vsi duhovščini skupaj, ampak tudi še vsakemu posebej, rekši, da hočejo te voščila izročiti v molitvi tudi Bogu. Omenjali so med drugim, da je slovenski narod zares veren, svojemu škofu in duhovščini vdan narod; ko bi se pa pričele razprtije v verskem oziru med njim, bi bil zgubljen. Veseli jih, da je ravno to misel v terek izrazil „Slovenec“, in zato priporočajo slogu in edinost. — Danes se podajo knez in škof, kakor smo slišali, v Gorico, da se poklonijo nadškofu in ob enem vdeležé posvečevanja Poreškega škofa dr. Flappa, ki se bo vršilo v nedeljo. V ponedeljek se zopet vrnejo v Ljubljano nazaj.

(Pridigi) za poslednji dan leta bili ste v sredo šenklaški in pri sv. Jakobu. V stolni cerkvi pridigoval je duhovni svetovalec in profesor veronauka na c. kr. tukajšnji veliki realki, preč. g. Križnar.

(Prof. Šuklje) je prestavljen na akademično gimnazijo na Dunaj.

(Okrajni šolski nadzornik za okraj Kočevski) postal je namesto bolnega viteza Gariboldija gosp. Ambrož, gimnazijski profesor v Kočevju.

(Žaloigra „Zrinski“) ponavljala se bo de na korist zgradbe novega narodnega gledališča v Zagrebu v nedeljo 4. dan januarija. Dramatično društvo čuti se obvezano to predstavo prirediti v smoter hvalečnosti, kajti vodstvo gledališko je bratske prijaznosti, kadarkoli je bilo gledé oprav treba radovoljno in brezplačno posodilo krasno, dragoceno garderobo. Smelo toraj trdimo, da se tudi ta večer

pred drugimi sobraty povzdiguje v vezani besedi, češ, oni vsi so dolgočasneži, jaz pa razveseljujem svet in prinašam življenje med družbe; meni gre prednost! In v gibčnem nekakošnem skoku se zavrti — tje na svoj prostor ter drži v svoji roki celo vrsto kregaljčkov. — Zbor odvrne z peto „mazurko.“

Tretji mesec „marec“ pride. Sirotni deček je oblečen v kratke hlače pepelnato - črne barve; bele spodnje hlače mu segajo po nogah, ki jih ogrevajo nogovice višnjeve barve; tudi za vratom ima beli kolar in na glavi klobuk.

Pogumno, zmage čez tovariše si svest, prihaja; v roki drži velik šopek iz vijolice in hvali pred sodnikom svojo lastnost, po kateri „on zemljo zbuja iz njenega spanja in jej donaša zopetno življenje.“ — Njemu tedaj po njegovih mislih spodobi se prednost in venec na vsaki način!

In med petjem, ko je deček že stal na svojem prostoru, so se jeli glasiti tički, tako prijazno in veselo, da sem jaz — skoraj da, no! — čutil se na klopici pri svoji mizi v domačem župnijskem gaju, kamor že več let zahajam v prvi spomladi poslušat prve tičkine glasove. Tako dobro je „svojo“ žvižgal ta sobin, zimski kos.

(Dalje prih.)

razprodajo vsi prostori, k čemur naj pripomorejo tudi vnanji narodnjaki. Zelo obširna igra se je pa, ne da bi bilo predstavi v škodo, primerno okrajšala in se končala ob 10. uri.

(Žrebanje) pričelo se je v sredo ob 9 za srečke, ki so se izdale na korist zidanja „Narodnega doma“ in bo kake tri dni trajalo.

(Božičnico), katero je priredilo katoliško društvo rokodelskih pomočnikov na novega leta dan v svojih prostorih v knežjem dvoru, počastili so razun nekterih duhovnov in odličnega občinstva tudi premilostni knezoškof dr. Jakob Misija. Kedar so pri vratih sprejeti po g. predsedniku, spremljani po mostovži z mnogimi raznobarnimi lampijoni razsvetljenem vstopili v sobo, zapela se jo Božična pesem, in nato spregovoril č. g. predsednik, Janez Gnjezda, slovenski. Pozdravi pričujoče vse, posebej prečast. g. knezoškofa, z iskrenim: Bog daj srečo! Sreče si vsak želi, pa je vsak ne dobi. Doma je le v nedolžnem poštenem sreci. Zato je skrbeti najprej; potem treba je delati. Delo nam je po grehu kazeno, pokora; v malikovavstvu bilo je celo sramotno; v krščanstvu je počeščeno po Jezusu Kristusu, kateri je hotel celo imenovan biti sin tesarjev. Poleg dela je treba k pravi sreči pomoči od zgorej, in v ta namen poprosi blagoslova tudi pričujočega višega pastirja. Predno preč. g. knezoškof zbrane blagoslovijo, spregovorijo lepo po slovenski nektare besede, oziraje se na že po predsedniku povedano: da je delo res kazeno, pokora, a tudi dobrotá, blagoslov. Zato naj družniki rokodelski skrbijo za pravo srečo najprej, za dobro, pošteno vest, naj radi delajo, vzlasti varujejo se slabe družčine, hude tovaršije, po kateri jih dan danes toliko se pogubi. Naj brezvernežem ne verjamejo, marveč naj poslušajo svoje učitelje, ter pod varstvom sv. Jožefa sebi in svojemu stanu čast delajo, in k temu podelijo pričujočim sv. blagoslov. Nato zapoje zbor „Zvezno“, in krepko „Jadransko morje.“ Vmes bila je deklamacija „Novoletna“, v kateri je govornik čestital tudi navzočnemu višemu pastirju. Za deklamacijo „Plato vor der Krippe“ pa „Smrt sv. Metoda“, ki je v tej dobi vzlasti pomenljiva, so družniki čvrsto zapeli „Domovina“ pa „Društveno pesem“. Vodil je petje podpredsednik, č. g. Anton Keržič, kateri je spisal jim tudi veselo igro „Denar ali pa nos“, ktera se je potem zvrševala na splošno radost ter na hvalo izvrševalcem. Kdor pomisli, da rokodelski pomočniki malo utegnejo se urediti ali vežbati, iz glave učiti, skupno poskušati, mora le čast dajati voditeljem in družnikom samim. Po dokončani igri vršila se je tombola. Pričujoči vsi so pripoznavali, kako silno potrebuje društvo večih prostorov, posebej za take prilike, in so kakor tudi odhajajoči vladika voščili mu k temu obilo velikodušnih darovateljev. Bog daj!

(Silvestrov večer) praznoval se je po Ljubljani z godci in petjem, kakor je ravno priložnost nanesla. O Ljubljanski Čitalnici nam ni mogoče prav nič poročati, ker ondi ni imel nihče pristopa, kdor ni ud, toraj tudi vredništva kot taka ne. Pač pa se nas je spomnil „Slavec“, ki se je pri „Tavčarji“ veselil in reči moramo, da smo bili prav vrlo zadovoljni in vsi, kolikor jih je bilo ondi, bilo je pa natlačeno polno. Nekako ponosno čutili smo se v sredi toliko žaljavih rok delavskega stanu, vidoč, kako da se taisti čvrsto vežbajo v krasnem domačem petji, katero je bilo nocoj posebno dobro in so gg. pevci obilno in lahko rečemo, zasluženó pohvalo želi. Veliko smeha izvalili so komični prizori „Urlaubar“, „Pevski stroj“ in posebno izvrstni „Klepetec“. Naj bi se pa za „Pevski stroj“ drugikat rajši izbrali šaljivi kupleti, kakor pa veličastne in krasne pesni in vspeh bo še dvakrat tolišen. Nagovora gospoda predsednika Jeločnika bila sta oba jedrnata, dnevu in njegovemu pomenu primerna in za delavca spodbudna. Le tako naprej vrli „Slavec“ in bodočnost hoče ti mileja biti!

(„Učiteljski Tovariš“), list za šolo in dom, ki ga vreduje g. Andrej Praprotnik, zalaga pa g. J. R. Milic, in stane 3 gld. na leto, obhaja letos svojo petindvajsetletnico, ter v čvrsti pesmi oziraje se na obile britke pa prijetne skušnje, proseč zdatnega vezila umstvenega in denarstvenega, vzbujá svoje šolske družnike: „Ostanite v poklicu vztrajni, — ostanite možje značajni!“ Bodi vsem šolskim možem in podpornikom živo priporočen!

(Neopravičene novosti) razširjajo se po Trstu, da se je v Ljubljani vsled poloma na eskomptni banki več do sedaj trdnih trgovskih hiš majati jelo. Naj se le nič ne bojé, do sedaj se ni še nobena podrla! Toda spas a parte; ni prav, da se v „Tr.

Ztg.“, ktera vendar za uraden list veljá v vseh trgovskih krogih, take novice za gotove razširjajo, dokler se niso obistinile. Trgovcu škoduje vsaka sapica, ki le od daleč cika na to, da bi ga danes ali jutri utegnil „krah“ zadeti.

(Pri občnem zboru delniškega društva „Prvi Narodni dom“ v Rudolfovem) dne 16. dec. 1884 vdeležilo se je osobno 15 delničarjev, ki so zastopali s pooblastili 47 delnic. Za predsednika se je izvolil g. dr. Albin Poznik in za zapisnikarja g. Rajko Perušek. Po odobrenji sporočila osnovalnega odbora, po katerem se je vplačalo na delnice 2500 gld. in od teh 2400 gold. naložilo proti obrestovanji in zavarovanji, se je enoglasno sklenila sprememba pravil v smislu od vlade potrjenega načrta.

(V Šmartnem pri Kranji) se je na sveti dan zjutraj vbil veliki zvon, ki tehta menda nekaj čez 40 centov. Res nesreča velika! Vsi štirje zvonovi so bili vlti nekako pred 9 leti v Hilcerjevi livarni.

(Umrl je) v torek, 30. t. m., na svojem posestvu v Semiču vpokojeni stotnik Kunčič. Poznan je bil zaradi svoje nenavadne debelosti na daleč okrog.

(V Ribnici na Pohorji) je, kakor se nam poroča, znani slovenski pisatelj, g. Peter Miklavc, v enem dnevu izgubil dobrega očeta in pridno sestro. Pokojnik bil je vrli katoličan, odločen in zaveden narodnjak, dolgoletni naročnik „Slov. Gospodarju“, o svojem času občinski predstojnik. Tudi marljivi sin Peter je bil nevarno vzhlel, pa je že nekoliko okreval in upamo, da bo zopet zamogel prijeti za svoje spretno pero. Legar, ki je imenovancema nit življenja prerezal, obiskal je tudi tamošnjega gosp. kaplana; temu se je že toliko vzboljšalo, da zamore sv. mašo služiti.

(Nepopisljiv strah) nastal je na sv. Štefana dan v Beljaškem gledišči na Koroškem. Bog vé, na kakošen način se je na zgornji galeriji raznesel glas, da gori. Ljudje so kakor besni drli proti izhodu, ter se jih je vsled tega mnogo premečkalo in pretlo. Povod nereda je bilo to, da je v bližnji vojnari nekdo vstrelil.

(Umor na Pragarskem) nad židovskim skupljevalcem sena, Bauerjem, doprinesel je mesarski hlapec na Pragarskem, ki je zvečer poleg Bauerja v gostilni sedel in videl, koliko da ima trgovec denarja v žepu. Počakal je, da se je ta po večerji domu odpravil, ter se je prav po mačje za njim splazil. Vsekal ga je s tako silo od zad s sekiro po glavi, da se je Bauer takoj mrtev zgrudil. Pobral mu je 700 gold. denarja, zlato uro in verižico, prstane in druge vrednosti, ktere je vse potem na vrtu zakopal. „Glas ljudstva — božji glas“ označil ga je takoj za morilca in orožniki so ga prijeli. Tajil je, a ker ni mogel dokazati, kje je bil dotični čas, so ga zaprli. Po daljšem izpraševanju obstal je grozovit umor in je tudi povedal, kam je naropano blago spravil, kjer so ga tudi vsega našli. Sedaj ga imajo zaprtega v Slov. Bistrici, od koder ga bodo v Celje poslali.

Današnjemu listu smo dali pol pole priloge, da naše bralce odškodujemo.

Razne reči.

— „Grad Zagreb“ imenuje se avstro-ogerska ladjica, ki je nedolžnih otročičev dan pri Brijunskih otokih na pesku obtičala. Na globoko sta jo zlekla zopet vojna parnika „Triton“ in „Gemse“; preden se je pa to zgodilo, morala sta ji nekaj blaga odvzeti. Pripeljala sta jo v Pulj.

— V Aachenu na Nemškem so imeli pred svetim dnevom katoliški delavci, ki so se ondi združili v društvo „Arbeiterwohl“, svoj četrti glavni shod v zavetišči za mlade delavke. Tisto zavetišče vrlo napreduje in je pod vodstvom usmiljenk. Prostora imajo ondi sedaj za 193 odraslih delavk, od 14 do 20 let. Otvoril je shod fabrikant Frane Brandts z jedrnatim govorom o dolžnostih, ki jih imajo katoliški fabrikantje in gospodarji do svojih delavcev in pomočnikov. Povdarjala se je dalje misel, da je na Nemškem še mnogo mest, ki se premalo brigajo za podporo katoliških društev delavskih, ktera se posebno v poslednjem času s čudovitim vspehom razvijajo po vseh krajih nemške dežele. Ondašnje katoliško delavsko društvo ima med sabo tudi katoliške pisatelje za svoje ude, kateri mu skrbé za primerno berilo, ktero društvo samo zalaga in tako dobro reč razširjati pomaga. Do sedaj so izdali „Das häusliche Glück“ in pa „Der Schnaps“. Obe knjigi razprodali ste se že v tisočih odtisov in ste tudi že na več tujih jezikov preloženi, poslednja „Schnaps“ celo na kitajski jezik. Posebno pogubno za mladega delavca smatrali so ondi to, da si svoje hraue po gostilnah išče, kjer se mu gladka priloz-

nost ponuja, težko zaslužene krajezarje v teku ene noči pognati. Na veliko radost lahko ravno na Nemškem priznamo vedno krepkeje razširjajočo se katoliško zavest med delavci, in ta bo najkrepkeji jez strmoglavemu anarhizmu, katerega podreti mu ne bo mogoče, pač pa ga bo v lastno pogubo preskočiti zamogel.

Telegrami.

Dunaj, 31. dec. Dunajski uradni list razglša postavo o podržavljenji Albrechtove železnice in o zopetnem podaljšanju veljave postave za lokalne železnice od 25. maja 1880 tikajoče se raznih dobrin tem železnicam namenjenih.

Freiwaldau, 1. januarja. Urarja Kaubo našli so v njegovi prodajalnici umorjenega, štacuno pa oropano.

Rim, 31. dec. Ruski dnevniki so pisali, da je papež Leon XIII. namenil tisočletnici slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda dati poleg verskega tudi političen pomen. Iz Vatikana se tako razlaganje preklicuje in se ravno nasprotno trdi, da se je papež že do Dunaja in Petrograda obrnil in na obeh krajih zagotovil, da bo slavnost odločno le versk značaj imela. V njeno poveljevanje izdala se bo pri sv. stolu posebna enciklika.

Madrid, 31. dec. Potres razsul in razdjal je Albuquerque; poginili so vsi uradniki. V Alhami imajo 192 mrličev, ki so se pri potresu pobili. Včeraj čutili so se novi sunljeji.

Madrid, 1. januarja. Včeraj se je v Granadi, Velezu, Nerji in Arludoni zopet treslo in se je velika škoda napravila. Mesta Torrox in Fayena ste se podrli.

Madrid, 2. januarja. V Torroxu, pokrajina Malaga na Španjskem, imeli so zopet krepak potres s strašnim podzemeljskim bobnenjem. V Alcuñuelasu, pokrajina Granada, razpočila se je zemlja in je pogoltnila cerkev do križa na zvoniku v sè. V zevajočem strašnem prepadu poginilo je veliko ljudi in živali.

Tuji ei.

29. decembra in 2. januarja.

Pri **Maliči**: Th. Petutsehnig, zastopnik tovarne, z Dunaja. — Hugo Wissiak, mizar, s Štajarskega. — A. Glasser, trgovec, iz Celja. — Čelnik in Gross, iz Ljubljane. — Ritter in Beck, zasebnika, z Dunaja.

Pri **Stonu**: Josip Töpfer, trgovec, iz Linca. — Perzel, trgovec, iz Grada. — pl. Doroška, zasebnik, iz Radoljice.

Pri **Bavarskem dvoru**: G. Voest, trg. pot., z Dunaja. — Janez Zander, komi, iz Maribora.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josip Tschuak, iz Celoveca.

Pri **Avstrijskem caru**: Franc Dobernik, mlinar, iz Jezera.

Umrli so:

28. dec. Avgust Souvent, e. k. umirovljeni major, 64 let, na Bregu št. 20, Cystilic chronica.

29. dec. Marija Kante, delavčeva žena, 33 let, Kladezne ulice št. 24, vodenica. — Marija Krašovic, delavčeva hči, 5 let, Poljanska cesta št. 18, skrophulose. — Jožef Doplikar, delavec, 71 let, sv. Petra cesta št. 2, vodenica.

V bolnišnici:

28. dec. Franc Jelenc, mizarški pomočnik, 24 let, jetika.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

2. januarja.

Papirna renta po 100 glid.	82 gl. 10 kr.
Sreberna	83 " 20 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	104 " 10 "
Papirna renta, davka prosta	97 " 45 "
Akcije avstr.-ogerske banke	859 " — "
Kreditne akcije	293 " 10 "
London	123 " 35 "
Srebro	— " — "
Ces. cekini	5 " 80 "
Francoski napoleond.	9 " 75 1/2 "
Nemške marke	60 " 25 "

Od 31. decembra.

Ogerska zlata renta 6%	124 gl. — kr.
" " 4%	96 " 15 "
" papirna renta 5%	90 " 95 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 glid. 95 " 50 "
" Länderbanke	97 " 10 "
" avst.-oger. Lloyd v Trstu	564 " — "
" državne železnice	307 " 50 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	209 " — "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. — " 15 "
4% " " " 1860	500 " 134 " 60 "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 170 " 50 "
" " " 1864	50 " 168 " 50 "
Kreditne srečke	100 " 176 " — "
Ljubljanske srečke	20 " — " — "
Rudolfove srečke	10 " 18 " 25 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	110 " 50 "
" Ferdinandove sev.	105 " 40 "
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104 " — "

Izdajatelj in odgovorni vrednik **Jožef Jerič**.

Št. 20294.

Razglas.

Z dopisom dné 6. decembra 1884 št. 9828 je visoka c. kr. deželna vlada za Kranjsko v sporazumljenji s c. kr. finančnim ravnateljstvom mestni občini Ljubljanski dovolila dalnje pobiranje tlakovine na vseh mitnicah s tarifo 4 kr. od vsake vprežene in 2 kr. od vsake gnane živine za prihodnjih 5 let, to je, od dné 1. januarja 1885 do konca decembra 1889. leta proti temu, da ostanejo veljavna postavna določena oproščenja od tlakovine.

Mestni magistrat razglša, da se je po tem ravnati slehernemu, in pristavlja, da se bode tlakovina kakor dosihmal tudi od dné 1. januarja 1885 do 31. decembra 1889. leta pri vseh mitnicah pobirala, se vé da z vednim obzirom na postavna oproščenja od tlakovine.

Mestni magistrat Ljubljanski
dné 20. decembra 1884.

Župan: Grasselli.

Župan GRASSELLI p. t. prijateljem in znancem,
kakor vsem čestitim someščanom po tem potu voši

veselo novo leto

ker je za-se in za svojo obitelj vzel oprostne listke na korist mestne ubožne zaklade, da se oprosti običajnega posamičnega čestitanja ob novem letu.

Vis. čast. duhovščini in vsim cerkvenim predstojnikom

voši podpisana *srečno in veselo novo leto*, in priporočam ob enem svojo bogato zalogo mnogovrstnega blaga, vsakoršno cerkveno obleko, posebno lepo svilnato blago za bandera, križe, baldahine itd. Z besedo: sprejemljem ter izvršujem vsako dotično naročilo, in sicer ročno in pošteno, kolikor mogoče po najnižji ceni.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Ana Hofbauer,

Gledališne ulice št. 4.

Izvrsten med

(garantiran pitanec)

v plehastih škatljah po 5 kil (kila po 60 kr.),
škatlja 30 kr.

se dobiva proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovi plači pri

Oroslavu Dolenou,
svečarji v Ljubljani.

Dobiva se tudi med v satovji.

Ob enem priporočam visokočastiti duhovščini svojo

zalogo pravih garantiranih
voščenihi sveč.

Šaljivi list

„JURIJ S PUŠO“

nastopi II. tečaj v večji obliki,

prinašal bode primerne slike ter velja za celo leto 3 glid., za pol leta 1 glid. 50 kr., za četrt leta 80 kr. — Denar in pisma naj se pošiljajo pod naslovom: Vredništvo „Jurja s pušo“ v Trstu. (1)

Dunajsko zavarovalno društvo na Dunaji.

P. n.

S tem usojamo si naznaniti najuljudneje, da smo pogodbo sklenjeno z g. Jakobom Dobrinom razdri in da je naše glavno zastopništvo v Ljubljani prevzel naslednik Jan. Ev. Bučarja

g. VIKTOR SCHIFFER

(„pri Bučarji“).

Zahvaljevajoč se za zaupanje, katero je skazovalo p. n. občinstvo „Prvemu ogerskemu splošnemu zavarovalnemu društvu“, kakor tudi njeni pravni naslednici, prosimo, da se nam taisto ohrani tudi še za bodočnost.

Ponudbe na zavarovanje sprejema takoj g. Viktor Schiffer v Ljubljani, kakor tudi drugi gospodje naši krajevni zastopniki po deželi, kateri tudi z veseljem dajo pojasnila vsakemu, kdor jih potrebuje.

V Gradi, 7. novembra 1884.

Glavno zastopništvo

društva „Wiener Versicherungs-Gesellschaft in Wien“.

G. Micori.

Priznana nepokvarjene izvrstne voščene sveče

izdelujejo

(5)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

49 komadov za samo 7 gold. 70 kr.

Žlice, noži in vilice

iz

Britanije-srebra

s fabričkim pečatom.

Silno potrebno za vsako družino!

Čujte, pozor, in strmite!

Za deset let jamčim pismeno vsakemu, kdor si kupi pri meni namizje iz britanije-srebra, katero je poprej več nego 30 goldinarjev veljalo, da mu ostane belo, kakor pravo srebro. Namizje za obed in za desert je iz čistega, težkega in masivnega britanije-srebra, katero je skoraj tolišne vrednosti kakor pravo srebro, ter se sedaj skoraj zastonj le za pravo svojo ceno prodaja.

Garnitura obstoji iz sledečega:

- 6 namiznih nožev z izvrstno jekleno klino,
- 6 pravih anglo-brit. srebrnih vilic,
- 6 masivnih anglo-brit. srebrnih žlic,
- 12 anglo-brit. srebrnih žličic za kavo,
- 1 težka anglo-brit. srebrna zajemalka za juho,
- 1 masivna anglo-brit. srebrna posnemača za mleko,
- 3 masivne anglo-brit. srebrne žlice za desert,
- 3 prave anglo-brit. srebrne vilice za desert,
- 3 lepe masivne čašice za jaje,
- 1 izvrstno skrinjico za poper ali sladkor,
- 3 tase lepo cizelirane,
- 1 cedilce za čaj najbolj fino,
- 2 lepa svetilnika za salon,
- 1 prekrasna krušnica indijski in kitajski vdolbena.

49 reči, to je, 49 komadov, ki se lahko dobé proti predplači zneska ali pa po poštnem povzetju za 7 glid. 70 kr.

Svarilo! Le ono britanije-srebro je pravo, katero ima zgoraj naveden pečat vtisnjen.

Za dokaz da moja ponudba

ni sleparija

se obvežem tukaj javno, vsako blago, katero bi komu vseh ne bilo, brez ugovora nazaj vzeti. Vsak ga sme toraj brez zgube naročiti.

Kdor želi dobrega in solidnega blaga, obrne naj se hitro, dokler je še kaj zaloge, zaupljivo le na

Rabinovics,

Haupt-Depot der Anglo-Britan. Silberfabrik, Wien, II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prah za navedeno namizje prodajam v škatljicah po 15 kr.

Ravnokar je izšla v drugem natisu in se dobiva v **Katoliški Bukvarni** knjiga:

Die Reiche

der

heiligen drei Könige

ihr

Sterndienst, ihre Reise nach Betlehem etc.

Nach den Gesichten der gottseligen

Katharina Emmerlich

im Vergleiche mit den Aussagen der Geografie, der Geschichte, der heil. Schrift und der Alterthümer.

Nabral in sostavil

Anton Urbas,

kanonik in stolni župnik v Ljubljani.

Z zemljevidom.

Velja sešita 80 kr., po pošti 5 kr. več.

Tisk „Katoliške“ Tiskarne v Ljubljani.